
Vítězslav Hálek – Večerní písně

Vítězslav Hálek (1835 – 1874) byl český básník, prozaik, dramatik, literární kritik a publicista (byl redaktorem kulturních rubrik v Květech, Národních listech, Lumíru, Osvětě a Zlaté Praze), **představitel májovců**.

• MÁJOVCI / ŠKOLA MÁJOVÁ

představují sdružení č. literátů, zejména mladých nastupujících básníků, kteří poprvé vystoupili v r. 1858 v almanachu **Máj** (další tři ročníky vyšly v r. 1859, 1860 a 1862) a kteří budovali společný **program** v první polovině šedesátých let. Almanach **Máj** se již svým názvem hlásil k **jungmannovci** odsuzovanému, kosmopolitnímu Karlu Hynku **Máchovi**, jemuž se podařilo nejpřesvědčivěji vyjádřit rozpory mezi romantickými ideály a dobovou společenskou a politickou praxí. **M.** v době tuhého absolutistického režimu, který následoval po potlačení revoluční vlny v r. 1848, vyslovili kulturně a národně emancipační snahy (= snahy o osvobození, osamostatnění) č. národa.

Politicky se **m.** ocitají na pozicích mladoč. liberalismu (= politika svobodomyslnosti a snášenlivosti k jiným názorům) stavějícího se - ve srovnání s politickou strategií staročeků - aktivně k dobovým problémům. Na prvním místě si kladli otázku občanských práv (prosazovány jsou demokratické ideály) a práva národa řešit státoprávní otázku. **M.** vytyčili ideál světovosti č. literatury, která si ovšem měla uchovat všechna svá národní specifika, a tím připravovali půdu pro nástup **ruchovců** a **lumírovců**. Snažili se navazovat kontakty s nejvyspělejšími literaturami své doby, zejména s franc., angl., něm., rus. a pol. literaturou.

Nejvýznamnějšími členy tohoto sdružení, které bývá označováno za *generaci májovců*, byli Vítězslav **Hálek** (1835-1874), Adolf **Heyduk** (1835-1923), Rudolf **Mayer** (1837-1865), Jan **Neruda** (1834-1891) a Karolína **Světlá** (1830-1899). K **m.** se dále řadí Josef Václav **Fríč** (1829-1890) a z příslušníků starší generace Karel **Sabina** (1813-1877).

K napsání sbírky **Večerní písně** přivedl Hálek vlastní osud. Rodiče chtěli, aby se stal knězem, on to však odmítl. Stal se učitelem (podobné povolání jako kněz ☺) a seznámil se s Dorotkou Horáčkovou. Nakonec se vzali, přestože on byl chudáček a ona milionářka.

DOBA DÍLA: Básně vznikly v době, kdy se Bachova krutovláda v českých zemích chýlila ke konci a dusná atmosféra a tvrdé poměry se alespoň trochu uvolnily → a právě proto se lidem radostné a uvolněné básničky líbily!

Jeho **Večerní písně** jsou ovšem přeslazené, sentimentální až naivní básně, které vyzařují nejen svou jarní tematikou - skřivánci, studánka, hvězdičky, hrdličky, také verše o lásce, květinách, citech, přírodě, jaru, náladách a myšlenkách.

Hlavním **Hálkovým** nástrojem je optimismus, díky němuž začal být mezi odborníky a veřejností velice oblíbeným oproti pesimistickému Nerudovi.

Hálek dosáhl efektu především kvůli práci s intonací; typický pro tuto sbírku je gramatický rým (rýmují se stejné mluvnické tvary - například vadne-padne, druhu-kruhu, pouhá-dlouhá). Často se ve verších vyskytuje také personifikace.